

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 11CoP/14/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4323203128
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 06. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Fedor Benka
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2024:4323203128.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Fedora Benku a sudkýň JUDr. Silvie Hýbelovej a Mgr. Kataríny Arnouldovej, vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky, v konaní zastúpený opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Levice, dieťa rodičov: otec – C. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom D., v súčasnosti E., F. G., E. H. XX, I., a matka – B. J. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom K. L. C. E. XXXX/XX, D., zastúpená JUDr. Beátou Hilvertovou, advokátkou, so sídlom Sládkovičova 1, Levice, o zníženie výživného, o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Levice zo 4. decembra 2023, č. k. 6P/148/2023-53, takto

rozhodol:

- I. Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdzuje.
- II. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Rozsudkom napadnutým odvolaním súd prvej inštancie zamietol návrh otca na zníženie výživného a o nároku na náhradu trov konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

2. Rozhodnutie právne odôvodnil použitím ust. § 62 ods. 1, 2, 3 a 5, § 75 ods. 1 a § 78 ods. 1 a 3 Zákona o rodine a § 217 ods. 1 veta prvá CSP (zákon č. 160/2015 Z. z.), keď na základe vykonaného dokazovania mal preukázané, že k závažnej zmene pomerov, ktorá by odôvodňovala zníženie výživného, nedošlo. Skutočnosť, že otec je v súčasnosti nezamestnaný, automaticky nezakladá zákonný dôvod na zníženie výživného na výšku minimálneho rozsahu 30% sumy aktuálneho životného minima na maloleté nezaopatrené dieťa. Otec podaný návrh odôvodňoval tým, že poberá dávky v hmotnej núdzi a nachádza sa v resocializačnom centre, na čo súd upozorňoval už v rozvodovom konaní. Práve v čase rozvodového rozhodnutia už otec nezamestnaný bol, a nemal žiadny príjem, mal dlhy na odvodoch do sociálnej, ako aj zdravotnej poisťovne, pričom súd pri určení výživného vychádzal z príjmu otca 1.900 eur u posledného zamestnávateľa (v Nemecku), ktorého sa vzdal z vlastnej viny bez dôležitého dôvodu, čo súd vyhodnotil v súlade s § 75 ods. 1 Zákona o rodine; proti tomuto rozsudku otec odvolanie nepodal. V tomto smere u otca k žiadnej zmene pomerov nedošlo. V prejednávanej veci sa otec bránil tvrdením, že závislosť od alkoholu sa pestuje dlhé roky, a nemožno sa jej zbaviť v krátkom čase (čo je samozrejme pravda), ide o chorobu emócií, ktoré on nevládol, v Nemecku pil zo smútku za rodinou, dal výpoveď, lebo nevládol svoj život a psychicky sa zrútil. V konaní (už rozvodom) vyplynulo, že u otca ide už o viacročné, dlhodobé požívanie alkoholu, vtedy ešte manželka ho neraz prosila, aby sa liečil a dávala šancu na záchranu manželstva, dokonca aj pol roka abstinoval a opätovne začal piť bez zjavného dôvodu. Žiadne z protialkoholických liečení riadne neukončil a zakaždým odišiel z nemocnice predčasne, s výnimkou posledného, po ktorom absolvovaní nastúpil do resocializačného centra. Napokon aj v centre pri prvej vychádzke abstinenciu porušil, čím sa dostal na úplný začiatok

a opäť si oddialil možnosť zamestnať sa. Tieto skutočnosti majú podstatný význam pre toto konanie, pretože nutnosť absolvovania (niekoľkokrát opakovaného) protialkoholického liečenia nevznikla bez zavinenia otca a rovnako aj s tým spojená neschopnosť vykonávať prácu, pričom uvedené nemôže ísť na ujmu maloletému dieťaťu. Otec maloletého (a každý rodič), ktorý má vyživovaciu povinnosť k dieťaťu, ktoré nie je schopné sa samo živiť, bol a je povinný usmerňovať svoje pracovné a životné aktivity tak, aby plnenie jeho vyživovacej povinnosti voči maloletému dieťaťu nebolo ohrozené. Vzhľadom na uvedené a skutočnosť, že nedošlo k zmene pomerov na strane žiadneho účastníka, súd návrh ako nedôvodný zamietol. O trovách konania súd rozhodol v súlade s § 52 CMP.

3. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal v zákonnej lehote odvolanie otec dieťaťa, ktorý navrhol napadnutý rozsudok zmeniť a jeho návrhu na zníženie výživného vyhovieť. Podľa jeho názoru bolo preukázané, že k závažnej zmene pomerov, ktorá by odôvodňovala zníženie výživného, došlo (potvrdenie Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Levice o poberaní pomoci v hmotnej núdzi, ktoré priložil k návrhu na zníženie výživného zo dňa 06.09.2023). Pripustil, že v čase rozvodového konania už bol nezamestnaný, v tom čase sa nachádzal na liečení v Psychiatrickej nemocnici Hronovce, a nie v resocializačnom centre, ako sa spomína v bode 17. odôvodnenia napadnutého rozsudku. Je pravda, že nepodal odvolanie voči rozvodovému rozsudku, pretože jeho zdravotný stav a hospitalizácia v Psychiatrickej nemocnici Hronovce mu to vtedy neumožňovali. V bode 17. odôvodnenia napadnutého rozsudku sa tiež píše, že posledného zamestnania sa vzdal z vlastnej viny bez dôležitého dôvodu. Poukázal na to, že závislosť od alkoholu je uznaná choroba klasifikovaná v Medzinárodnej klasifikácii chorôb MKCH10, preto tento dôvod považuje za dôležitý a opodstatnený.

4. K odvolaniu otca dieťaťa sa písomne vyjadrila matka maloletého, ktorá navrhla napadnutý rozsudok z dôvodu jeho vecnej správnosti potvrdiť. Poukázala na to, že už v konaní o rozvod manželstva a úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému A. na čas po rozvode bolo preukázané, že u otca ide viacročné, dlhodobé požívanie alkoholu, kedy ho ona neraz prosila, aby sa dal liečiť a chcela zachrániť manželstvo. Otec však žiadne protialkoholické liečenie riadne neukončil, s výnimkou posledného liečenia, po ktorom nastúpil do resocializačného centra. Aj v centre pri prvej vychádzke však abstinenciu porušil. Všetky tieto skutočnosti si zavinil otec sám, a tým rovnako aj možnosť pracovať, pričom tieto skutočnosti nemôžu ísť na úkor maloletého dieťaťa. Dieťa má právo na šťastné detstvo a na zabezpečenie potrieb zo strany svojich rodičov.

5. K odvolaniu otca sa písomne vyjadril opatrovník maloletého, ktorý sa v celom rozsahu pridrжал svojho vyjadrenia na pojednávaní dňa 04.12.2023 a navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a rozhodol tak v záujme maloletého dieťaťa. Uviedol, že otec si svojim konaním zapríčinil opakované absolvovanie protialkoholického liečenia, čím si oddialil možnosť riadne sa zamestnať a plniť si vyživovaciu povinnosť.

6. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP a § 3 ods. 5 CMP) po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenou osobou (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že odvolanie má zákonom predpísané náležitosti (§ 363 CSP), a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie bez ohľadu na rozsah a dôvody odvolania (§ 65 a § 66 CMP), vychádzajúc zo skutkového stavu zisteného súdom prvej inštancie bez potreby zopakovania, či doplnenia dôkazov (§ 383, § 384 CSP a § 68 CMP), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) s tým, že oznámil na úradnej tabuli a webovej stránke súdu miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku (§ 219 ods. 3 CSP) a dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné.

7. Predmetom konania na súde prvej inštancie bolo zníženie výživného na mal. A.. Rozsudkom napadnutým odvolaním súd prvej inštancie zamietol návrh otca na zníženie výživného a rozhodol o nároku na náhradu trov konania.

8. Predmetom odvolacieho konania je preskúmanie správnosti postupu a rozsudku súdu prvej inštancie v celom rozsahu.

9. Keďže súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu vykonal dokazovanie potrebné na zistenie skutočného stavu veci, výsledky tohto dokazovania jednotlivo i vo vzájomných súvislostiach dôkladne a správne vyhodnotil, pričom dospel k správnym skutkovým zisteniam a súčasne vec i správne právne

posúdil a odvolací súd sa stotožňuje i s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, s poukazom na ust. § 387 ods. 2 CSP konštatuje správnosť jeho dôvodov. Odvolací súd nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od skutkových alebo právnych záverov súdu prvej inštancie odchýliť, a nemôže preto dať za pravdu odvolateľovi. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia dopĺňa iba nasledovné:

10. V zmysle súdom prvej inštancie použitého ustanovenia § 78 Zákona o rodine v spojení s ustanovením 157 CMP predstavuje práve zmena pomerov hmotno-právnu podmienku pre zmenu predchádzajúceho súdneho rozhodnutia o výživnom. Zmena pomerov musí byť podstatná a musí sa týkať okolností, ktoré odôvodňujú výšku výživného za podmienky, že sa závažnejším spôsobom prejavia v pomeroch účastníkov v porovnaní s ich pomermi v čase predchádzajúceho rozhodnutia.

11. Súd prvej inštancie sa správne zamerlal na zistenie, či došlo k podstatnej zmene pomerov na strane výživou odkázaného dieťaťa a výživou povinných rodičov od ostatnej úpravy výživného vykonanej rozsudkom Okresného súdu Levice z 20. marca 2023 č. k. 6P/1/2023-98 a podrobne skúmal pomery na strane účastníkov v čase pôvodného rozhodnutia o výživnom a porovnal ich s aktuálnymi pomermi.

12. Je neprípustné, aby v konaní o zmene (zvýšenie alebo zníženie) výživného dochádzalo k prehodnocovaniu správnosti predchádzajúceho rozhodnutia o úprave výkonu rodičovských práv a povinností, pretože posudzovať správnosť rozhodnutia súdu možno len v odvolacom konaní. Súd rozhodujúci o zmene výživného musí vychádzať z predchádzajúceho rozhodnutia súdu a z prezumpcie správnosti určeného výživného, ktoré je potrebné považovať za zodpovedajúce zákonným kritériám v čase jeho vyhlásenia.

13. Správnym bol záver súdu prvej inštancie, že od ostatnej úpravy výživného nedošlo k zmene pomerov, ktorá by odôvodňovala zmenu výšky výživného. Bolo potrebné prihliadnuť na to, že od ostatnej úpravy uplynula krátka doba, pričom v čase rozvodového konania otec už bol nezamestnaný, nemal žiaden príjem a mal dlhy na odvodoch do sociálnej poisťovne, ako aj zdravotnej poisťovne. Súd vychádzal z jeho príjmu vo výške 1.900 eur u posledného zamestnávateľa, ktorého sa vzdal z vlastnej viny bez dôležitého dôvodu. Už v rozvodovom konaní vyplynulo, že otec viac rokov, dlhodobo požíva alkohol, opakovane sa liečil, pričom liečenie vždy predčasne ukončil, s výnimkou posledného, po absolvovaní ktorého nastúpil do resocializačného centra. Aj v centre pri prvej vychádzke abstinenciu porušil, čím zase oddialil možnosť zamestnať sa. Správne súd prvej inštancie poukázal na to, že nutnosť opakovaného absolvovania protialkoholického liečenia nevznikla bez zavinenia otca, a rovnako aj s tým spojená neschopnosť vykonávať prácu, pričom uvedené nemôže byť v rozpore s oprávnenými záujmami maloletého. Správne preto súd prvej inštancie návrh otca na zníženie výživného zamietol.

14. Súd prvej inštancie tiež správne rozhodol podľa § 52 CMP o nároku na náhradu trov konania.

15. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 CSP z dôvodu vecnej správnosti potvrdil.

16. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 52 CMP a § 396 ods. 1 CMP.

17. Senát krajského súdu uvedený rozsudok prijal pomerom hlasov 3:0, teda jednohlasne.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP). Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom, prípadne má možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP). Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP). V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).